

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-553/15

**Undis Servizi Srl
prieš
Comune di Sulmona**

(*Consiglio di Stato* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Viešasis paslaugų pirkimas – Sutarties sudarymas be konkurso procedūros – Vadinamasis „in house“ sandoris – Sąlygos – Analogiška kontrolė – Didžiosios veiklos dalies vykdymas – Viešojo kapitalo bendrovė, su kuria sudaryta sutartis, priklausanti keliems teritoriniams savivaldos vienetams – Veikla, vykdoma ir teritorinių savivaldos vienetų, kurie nėra akcininkai, naudai – Veikla, kurią vykdyti įpareigoja viešosios valdžios institucija, kuri nėra akcininkė“

Santrauka – 2016 m. gruodžio 8 d. Teisingumo Teismo (ketvirtoji kolegija) sprendimas

1. *Prejudiciniai klausimai – Priimtinumai – Būtinybė Teisingumo Teismui pateikti pakankamai informacijos apie faktines ir teises aplinkybes – Pareigos apimtis viešųjų pirkimų srityje*

(SESV 49, 56 ir 267 straipsniai; Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnis)

2. *Teisės aktų derinimas – Viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarka – Direktyva 2004/18 – Taikymo sritis – Viešieji pirkimai, vykdomi sudarant vadinamuosius „in house“ sandorius – Netaikymas – Sąlygos – Subjekto, su kuriuo sudaromas sandoris, didžiosios veiklos dalies vykdymas perkančiosios organizacijos naudai – Vertinimo kriterijai*

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18 1 straipsnio 2 dalies a punktas)

3. *Teisės aktų derinimas – Viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarka – Direktyva 2004/18 – Taikymo sritis – Viešieji pirkimai, vykdomi sudarant vadinamuosius „in house“ sandorius – Netaikymas – Sąlygos – Subjekto, su kuriuo sudaromas sandoris, didžiosios veiklos dalies vykdymas perkančiosios organizacijos naudai – Atsižvelgimas į veiklą, vykdomą teritorinių savivaldos vienetų, kurie nėra šio subjekto akcininkai, naudai – Netaikymas*

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18 1 straipsnio 2 dalies a punktas)

4. *Teisės aktų derinimas – Viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarka – Direktyva 2004/18 – Taikymo sritis – Viešieji pirkimai, vykdomi sudarant vadinamuosius „in house“ sandorius – Netaikymas – Sąlygos – Subjekto, su kuriuo sudaromas sandoris, didžiosios veiklos dalies vykdymas perkančiosios organizacijos naudai – Veikla, vykdoma teritorinių savivaldos vienetų, kurie yra šio subjekto akcininkai ir jį kontroliuoja analogiškai, naudai – Atsižvelgimas į veiklą, vykdytą iki dienos, kai pradėta vykdyti kontrolė*

(Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18 1 straipsnio 2 dalies a punktas)

1. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 24, 25 punktus)

2. Bet kokia pareigos taikyti atitinkamose direktyvose numatytas taisykles, reglamentuojančias viešųjų pirkimų procedūras, išimtis turi būti aiškinama siaurai. Dėl išimties, susijusios su vadinamaisiais „in house“ sandoriais, pasakytina, kad ji pateisinama tuo, kad tokiu atveju tarp perkančiosios organizacijos ir subjekto, su kuriuo sudaromas sandoris, egzistuoja ypatingas vidinis ryšys, net jeigu minėtas subjektas yra teisiškai nuo jos atskiras. Tokiais atvejais galima manyti, kad perkančioji organizacija iš tikrųjų naudojasi savo pačios priemonėmis ir kad subjektas, su kuriuo sudaromas sandoris, yra tarsi viena iš jos vidaus tarnybų.

Kad būtų galima taikyti šią išimtį, reikia ne tik kad perkančioji organizacija subjektą, su kuriuo sudaromas sandoris, kontroliuotų analogiškai kaip savo pačios tarnybas, bet ir kad toks subjektas didžiąją savo veiklos dalį vykdytų su perkančiąja organizacija (perkančiosiomis organizacijomis), kuriai (kurioms) jis priklauso. Taigi būtina, kad subjekto, su kuriuo sudaromas sandoris, veikla būtų daugiausia skirta savivaldos vienetui (vienetams), kuriam (kuriems) jis priklauso, o bet kuri kita veikla gali būti tik antraeilė. Siekdamas įvertinti, ar taip yra konkrečiu atveju, kompetentingas teismas turi atsižvelgti į visas šios bylos aplinkybes – tiek kiekybinius, tiek kokybinius duomenis. Šiuo klausimu reikšminga apyvarta yra šio subjekto pagal šio arba šių valdančiųjų savivaldos vienetų priimtus sprendimus dėl sandorio sudarymo vykdytos veiklos gauta apyvarta.

(žr. 28–32 punktus)

3. Pagal Teisingumo Teismo praktiką dėl tiesioginio viešojo pirkimo sutarčių sudarymo, vadinamųjų „in house“ sandorių, siekiant nustatyti, ar subjektas, su kuriuo sudarytas sandoris, didžiąją savo veiklos dalį vykdo perkančiosios organizacijos, pavyzdžiui, teritorinių savivaldos vienetų, kurie yra jo akcininkai ir kurie jį kontroliuoja, naudai, prie šios veiklos nereikia priskirti veiklos, kurią vykdyti šį subjektą įpareigoja viešosios valdžios institucija, kuri nėra šio subjekto akcininkė, teritorinių savivaldos vienetų, kurie taip pat nėra to subjekto akcininkai ir jo nekontroliuoja, naudai; pastaroji veikla laikytina veikla trečiųjų asmenų naudai.

Iš tiesų, reikalavimo, kad atitinkamas asmuo didžiąją savo veiklos dalį vykdytų kartu su perkančiąja organizacija (perkančiosiomis organizacijomis), kuriai (kurioms) jis priklauso, tikslas yra užtikrinti, kad Direktyva 2004/18 dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo ir toliau būtų taikoma tuo atveju, kai vieno ar daugiau savivaldos vienetų kontroliuojama įmonė veikia rinkoje ir dėl to gali konkuruoti su kitomis įmonėmis. Šiuo atžvilgiu įmonė nebūtinai praranda veiksmų laisvę vien dėl to, kad su ja susijusius sprendimus kontroliuoja vienas ar daugiau savivaldos vienetų, jei ji dar gali didelę dalį savo ūkinės veiklos vykdyti su kitais ūkio subjektais. Kita vertus, kai šios įmonės paslaugos daugiausia skirtos vien šiam ar šiems savivaldos vienetams, yra pagrįsta šiai įmonei netaikyti Direktyvos 2004/18 suvaržymų, nes jie buvo nustatyti siekiant išsaugoti konkurenciją, kurios tokiu atveju nėra.

Vadinasi, bet kokia subjekto, su kuriuo sudaromas sandoris, veikla, skirta ne asmenims, kuriems jis priklauso, bet būtent asmenims, neturintiems jokio kontrolės santykio su šiuo subjektu, kad ir viešosios valdžios institucijoms, turi būti vertinama kaip vykdoma trečiųjų asmenų naudai.

(žr. 33, 34, 38 punktus ir rezoliucinės dalies 1 punktą)

4. Kalbant apie pareigos taikyti taisykles, reglamentuojančias viešųjų pirkimų procedūras, išimtį, susijusią su vadinamaisiais „in house“ sandoriais, pažymėtina, kad, siekiant nustatyti, ar subjektas, su kuriuo sudarytas sandoris, didžiąją savo veiklos dalį vykdo teritorinių savivaldos vienetų, kurie yra jo akcininkai ir kurie bendrai jį kontroliuoja analogiškai kaip savo pačių tarnybas, naudai, reikia

atsižvelgti į visas bylos aplinkybes, tarp kurių gali būti veikla, kurią šis subjektas, su kuriuo sudarytas sandoris, vykdė šių teritorinių savivaldos vienetų naudai, kol tokia bendra kontrolė dar nebuvo faktiškai vykdoma.

Siekdamas įvertinti, ar tenkinama sąlyga dėl didžiosios veiklos dalies vykdymo, nacionalinis teismas turi atsižvelgti į visas šios bylos aplinkybes – tiek kiekybinius, tiek kokybinius duomenis. Šiuo klausimu dėl subjekto, su kuriuo sudarytas sandoris, veiklos, kuri baigta iki sprendimo sudaryti nagrinėjamą sutartį, pažymėtina, kad ji gali būti rodiklis, kokio masto veiklą šis subjektas ketina vykdyti šių teritorinių savivaldos vienetų, kurie yra jos akcininkai, naudai po to, kai jie pradėjo vykdyti analogišką kontrolę.

(žr. 40–42 punktus ir rezoliucinės dalies 2 punktą)